

Prof. Dr.
Zehra ODYAKMAZ

Ümit KAYMAK

İsmail ERCAN

THEMİS

ANAYASA HUKUKU

İDARE HUKUKU

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM ANAYASA HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ

I. ANAYASA HUKUKU	3
II. ANAYASA KAVRAMI	3
III. ANAYASACILIK DÜŞÜNCEİ VE DOĞUŞU	3
IV. ANAYASA TÜRLERİ	4
A. Yazılı Anayasa - Yazısız Anayasa Ayrımı	4
B. Yumuşak Anayasa - Sert Anayasa Ayrımı	4
C. Kazuistik Anayasa - Çerçeve Anayasa	5
D. Anayasal Devlet - Anayasalı Devlet	5

İKİNCİ BÖLÜM TÜRKİYE'DE ANAYASAL GELİŞMELER

I. OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİ	7
A. Meşrutiyet Öncesi Dönem	7
B. 1876 Anayasası (Birinci Meşrutiyet)	8
1. Anayasanın Hazırlanışı	8
2. Anayasada Devlet ve İktidar	8
3. Anayasanın Diğer Önemli Hükümleri	9
4. Anayasanın Uygulanması ve Yürürlüğünün Sona Ermesi	10
C. Anayasada 1909 Yılı Değişiklikleri (İkinci Meşrutiyet)	10
1. İkinci Meşrutiyeti Doğuran Etkenler	10
2. İkinci Meşrutiyetin Başlaması	11
3. Anayasa Değişiklikleri (1909)	11

4. Anayasa Değişikliklerinin Uygulanması.....	11
II. MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ	12
A. Milli Mücadele Döneminin Başlaması ve TBMM.....	12
B. 1921 Anayasası (Teşkilatı Esasiye Kanunu) ve Özellikleri.....	12
C. Saltanatın Kaldırılması.....	13
D. Anayasada 1923 Yılında Yapılan Değişiklikler	13
E. Hilafetin Kaldırılması	14
III. 1924 ANAYASASI	14
A. Kabulü	14
B. Temel Özellikleri	14
C. 1924 Anayasasında Yapılan Değişiklikler	16
D. 1924 Anayasasının Diğer Önemli Hükümleri	16
E. 1924 Anayasasının Uygulanması	17
IV. 1961 ANAYASASI	17
A. 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi ve Milli Birlik Komitesi	17
B. Kurucu Meclis.....	17
1. Milli Birlik Komitesi	18
2. Temsilciler Meclisi	18
C. 1961 Anayasasının Temel Özellikleri	18
D. 1961 Anayasasının Uygulanması	19
1. 12 Mart Muhtırası	19
2. Anayasa Değişiklikleri	20

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1982 ANAYASASI

I. ANAYASANIN HAZIRLANMASI	21
A. Askeri Müdahale (12 Eylül Darbesi)	21
B. Kurucu Meclis.....	21
C. Anayasanın Kabulü	22
II. 1982 ANAYASASININ GENEL ÖZELLİKLERİ	22
A. Kazuistik Yöntemle Hazırlanmıştır.....	22
B. Sert (Katı) Bir Anayasadır.....	22
C. Bir “Geçiş Dönemi” Öngörmüştür.	22
D. Otorite-Hürriyet Dengesinde Otoritenin Ağırlığını Artırmış ve Yürütme Organını Güçlendirmiştir.	23
E. Az Katılımcı Demokrasi Modelini Benimsemiştir.	23
F. Siyasal Tıkanıklıkları Giderici Çözümler Benimsemiştir.	23

III. İKİ ANAYASANIN KARŞILAŞTIRILMASI.....	24
A. Anayasaların Benzerlikleri	24
B. Anayasalar Arasındaki Farklar	24
IV. 1982 ANAYASASININ TEMEL İLKELERİ	25
A. Anayasanın Değiştirilemeyecek Hükümleri	25
B. Cumhuriyetçilik	26
C. Başlangıç Kısmında Belirtilen Temel İlkeler	26
D. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet	27
E. Demokratik Devlet	28
F. Laiklik	31
1. Din Hürriyeti	31
2. Din ve Devlet İşlerinin Ayrılığı.....	31
a. Resmi bir devlet dininin bulunmaması	31
b. Devletin, bütün dinlerin mensuplarına eşit davranması.....	32
c. Din kurumları ile Devlet kurumlarının ayrılmış olması	32
d. Devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi	32
G. Hukuk Devleti	32
H. Sosyal Devlet	33
I. Üniter Devlet İlkesi	34
J. Eşitlik İlkesi	34
V. TEMEL HAKLAR ve HÜRRİYETLER (İnsan Haklarına Saygılı Devlet).....	35
A. 1982 Anayasasının Genel Yaklaşımı.....	35
B. Temel Hakların Sınırlanması	36
C. Temel Hakların Kötüye Kullanılamaması	38
D. Temel Hakların Kullanılmasının Durdurulması	38
E. Temel Hakların Türleri	40
VI. TEMEL HAKLAR ve ÖDEVLERDE İÇERİK	41
A. Kişinin Hakları ve Ödevleri.....	41
1. Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı	41
2. Zorla çalıştırma yasağı	41
3. Kişi hürriyeti ve güvenliği.....	41
4. Özel hayatın gizliliği ve korunması	42
a. Özel hayatın gizliliği.....	42
b. Konut dokunulmazlığı	43
c. Haberleşme hürriyeti.....	43
5. Yerleşme ve seyahat hürriyeti	43
6. Din ve vicdan hürriyeti.....	44
7. Düşünce ve kanaat hürriyeti.....	44
8. Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti	44

9. Bilim ve sanat hürriyeti.....	45
10. Basın ve yayımla ilgili hükümler.....	45
a. Basın hürriyeti.....	45
b. Süreli ve süresiz yayın hakkı.....	46
c. Basın araçlarının korunması.....	46
d. Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı	46
e. Düzeltme ve cevap hakkı	46
11. Toplantı hak ve hürriyetleri.....	46
a. Dernek kurma hürriyeti	46
b. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı	47
12. Mülkiyet hakkı	47
13. Hakların korunması ile ilgili hükümler	47
a. Hak arama hürriyeti	47
b. Kanuni hakim güvencesi	47
c. Suç ve cezalara ilişkin esaslar.....	47
14. İspat hakkı	48
15. Temel hak ve hürriyetlerin korunması.....	48
B. Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler.....	48
1. Ailenin korunması ve çocuk hakları	48
2. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi	49
3. Kamu yararı	49
a. Kısıyıldan yararlanma.....	49
b. Toprak mülkiyeti	49
c. Kamulaştırma.....	49
d. Devletleştirme ve Özelleştirme	50
4. Çalışma ve sözleşme hürriyeti	50
5. Çalışma ile ilgili hükümler.....	50
a. Çalışma hakkı ve ödevi.....	50
b. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı	50
c. Sendika kurma hakkı.....	51
6. Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt	51
a. Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı	51
b. Grev hakkı ve lokavt	52
7. Ücrette adalet sağlanması	52
8. Sağlık, çevre ve konut.....	52
a. Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması	52
b. Konut hakkı	53
9. Gençlik ve spor	53
a. Gençliğin korunması	53

b. Sporun geliştirilmesi ve tahkim	53
10. Sosyal güvenlik hakları.....	53
a. Sosyal güvenlik hakkı	53
b. Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler	53
c. Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları	53
11. Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması	53
12. Sanatın ve sanatçının korunması.....	53
13. Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları	54
C. Siyasi Haklar ve Ödevler (Aktif Statü Hakları - Katılma Hakları).....	54
1. Türk vatandaşlığı.....	54
2. Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları	54
3. Parti kurma, partilere girme ve partilerden çıkma ve siyasi partilerin uyaçakları esaslar	55
a. Üyelik	55
b. Siyasi Partilere Getirilen Yasaklar	55
c. Siyasi Partilerin Kapatılması	57
d. Siyasi Partilere İlişkin 2001 ve 2010 Yılı Anayasa Değişiklikleri.....	57
e. Siyasi Partilere Devlet Yardımı	57
f. Siyasi Partilerin Mali Denetimi.....	57
4. Kamu hizmetine girme hakkı ve mal bildirimini	58
5. Vatan hizmeti.....	58
6. Vergi ödevi	58
7. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı.....	58

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YASAMA

I. YASAMA FONKSİYONU	61
A. Yasama Fonksiyonunun Niteliği.....	61
B. Yasama Fonksiyonunun Genelliği ve İlkelliği	61
C. Yasama Yetkisinin Devredilmezliği.....	63
II. YASAMA İŞLEMLERİ.....	64
A. Kanunlar	64
1. Kanunların Teklif Edilmesi ve Görüşülmesi	64
2. Kanunların Kabul Edilmesi	65
3. Kanunların Yayımlanması.....	65
4. Kanunların Yürürlüğe Girmesi.....	68
B. Parlamento Kararları ve Parlamento Kararlarının Şekli Kanunlardan Ayrılması.....	68

C. İçtüzük.....	70
III. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN KURULUŞU	71
IV. SEÇİMLER.....	72
A. TBMM Seçimleri ve Seçimlerin Yenilenmesi	72
B. Seçimlerin Geriye Bırakılması.....	74
C. Ara Seçim	74
D. Milletvekillerinin Seçilmesi (Seçim Sistemleri)	76
1. Genel Olarak.....	76
2. Seçim Sistemleri	76
3. Türkiye’de Uygulanan Seçim Sistemi	77
4. Türkiye’de Uygulanan Seçim Sistemine İlişkin Pratik Örnekler	79
E. Milletvekili Seçilme Yeterliliği.....	80
V. TBMM ÜYELERİNİN HUKUKİ STATÜSÜ	83
A. Milletvekilliği Sifatının Kazanılması ve Andıçme.....	83
B. Milletin Temsili İlkesi.....	83
C. Milletvekilliğiyle Bağdaşmayan İşler.....	83
D. Parlamenter Muafiyetler (Yasama Bağışıklığı).....	84
1. Yasama Sorumsuzluğu (Mutlak Dokunulmazlık).....	84
2. Yasama Dokunulmazlığı (Nisbi Dokunulmazlık)	85
E. Milletvekilliğinin Düşmesi	87
F. Milletvekillerinin Mali Statüsü	89
VI. MECLİSİN İÇ YAPISI ve ÇALIŞMA DÜZENİ	89
A. Türkiye Büyük Millet Meclisinin İç Yapısı.....	89
1. Başkanlık Divanı.....	89
2. Meclis Siyasi Parti Grupları	90
3. Danışma Kurulu	91
4. Komisyonlar.....	91
B. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışma Düzeni	92
1. Meclisin Toplanması ve Tatili	92
2. Toplantı ve Karar Yeter Sayısı.....	92
3. Mecliste Oylama Usulleri.....	94
VII. MECLİSİN GÖREV ve YETKİLERİ	95
A. Genel Olarak.....	95
B. Milletlerarası Antlaşmalara İlişkin Hükümler	96
C. Savaş Hali İlanı ve Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme Yetkisi	97
D. Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tasarılarının Kabulü	97
1. Bütçenin Hazırlanması ve Uygulanması.....	97
2. Bütçenin Görüşülmesi	97
3. Bütçelerde Değişiklik Yapılabilme Esasları	98

4. Kesinhesap	98
E. Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları	98
1. Soru	98
2. Genel Görüşme.....	99
3. Meclis Araştırması	99
4. Meclis Soruşturması	99
5. Gensoru.....	100

BEŞİNCİ BÖLÜM YÜRÜTME

I. YÜRÜTME FONKSİYONUNUN NİTELİĞİ	103
II. İDARENİN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ.....	104
A. Kanun Hükmünde Kararnameler	104
1. Yetki yönünden.....	104
2. Yetki kanunu yönünden	104
3. Konu yönünden	105
4. Denetim yönünden.....	106
5. Şekil ve Usul Kuralları	106
B. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	107
C. Tüzük	107
D. Yönetmelik	108
III. YÜRÜTME ORGANLARI	108
A. Cumhurbaşkanı	108
1. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği.....	113
2. Devlet Denetleme Kurulu	113
B. Bakanlar Kurulu	114
IV. OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM USULLERİ.....	117
A. Olağanüstü Hal.....	117
B. Sıkıyönetim.....	118
V. BAŞKOMUTANLIK ve GENELKURMAY BAŞKANLIĞI.....	120
VI. İDAREYE İLİŞKİN ANAYASAL HÜKÜMLER	120

ALTINCI BÖLÜM YARGI

I. YARGI YETKİSİ ve TARİHÇE.....	121
----------------------------------	-----

II. MAHKEMELERİN BAĞIMSIZLIĞI ve HAKİMLİK GÜVENCESİ	121
III. HAKİMLER ve SAVCILAR YÜKSEK KURULU.....	122
A. Kuruluşu	122
B. Organları	122
1. Başkanlık.....	123
2. Genel Kurul.....	123
3. Daireler	123
4. Genel Sekreterlik	124
5. Teftiş Kurulu.....	124
C. Üyelik	124
D. Görevleri	124
E. Kararlara Karşı Yeniden İnceleme, İtiraz ve Yargı Yolu	125
F. Karşılaştırma	125
IV. ANAYASADA YARGIYA İLİŞKİN DİĞER HÜKÜMLER	126
V. YÜKSEK MAHKEMELER	127
A. Anayasa Mahkemesi.....	127
B. Yargıtay.....	127
C. Danıştay.....	127
D. Askeri Yargıtay	128
E. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi	128
F. Uyuşmazlık Mahkemesi.....	128
VI. ASKERİ YARGI	129
VII. SAYIŞTAY.....	130
VIII. ANAYASA MAHKEMESİ.....	130
A. Kuruluşu	130
B. Üyelik	132
C. Çalışma ve Yargılama Usulü	132
D. Anayasa Mahkemesinin Görevleri.....	134
E. Anayasa Mahkemesi Kararlarında Gerekli Çoğunluklar.....	137
F. Karşılaştırma.....	137
IX. ANAYASA YARGISI.....	138
A. Genel Olarak.....	138
B. Anayasal Denetimde Ölçü Normlar (Anayasallık Bloku).....	138
C. Anayasaya Uygunluk Denetiminin Konusu	139
1. Kanunlar	139
2. Kanun Hükmünde Kararnameler	139
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü	140
4. Anayasa Değişiklikleri	140
D. Anayasaya Uygunluk Denetiminin Kapsamı	140

1. Esas Bakımından Denetim	141
2. Şekil Bakımından Denetim	141
E. Anayasa Yargısında İlk İnceleme.....	142
F. Anayasaya Uygunluk Denetiminin Şekilleri	144
1. İptal Davası (Soyut Norm Denetimi)	144
2. İtiraz Yolu (Somut Norm Denetimi)	144
G. Anayasa Mahkemesi Kararlarının Özellikleri	147
1. Anayasa Mahkemesinin Bütün Kararları İçin Geçerli Olan Özellikler.....	147
2. Anayasa Mahkemesinin İptal Kararının Özellikleri.....	148
3. İptali İstenen Normun Yürürlüğünün Durdurulması	149
4. Dava Konusu İşlemin Adı ve Hukuksal Nitelemesiyle Bağlı Olmadan İnceleme Yapma	150

YEDİNCİ BÖLÜM

ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMESİ

I. ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMESİ	151
A. Teklif	151
B. Görüşme Usulü, Kabul ve Yayım	151
C. Geri Gönderme, Yeniden Kabul ve Yayım	153
D. Anayasa Değişiklikleri ile Kanunların Karşılaştırılması	154
II. ANAYASA ve İKTİDAR TIPLERİ	155
III. EGEMENLİĞİN KULLANILIŞ BİÇİMİNE GÖRE DEMOKRASİ TÜRLERİ.....	155
IV. OKUMA PARÇASI: ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN 2007 YILI ANAYASA MAHKEMESİ İÇTİHADININ DEĞERLENDİRİLMESİ	156

Ek 1

ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ

2001 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	163
2002 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	166
2004 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	166
2005 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	168
2006 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	169
2007 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	169

2008 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	171
2010 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	171
2011 YILI ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ	181

Ek 2

ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİNE İLİŞKİN TEMEL KONULAR

DEVLET	185
I. Genel Olarak	185
II. Devlet Şekilleri	185
A. Yapısına Göre Devlet Şekilleri	185
1. Tek Yapılı Devletler	185
a. Üniter Devlet	185
b. Bölgeli Devlet	186
2. Karma (Bileşik) Yapılı Devletler	186
a. Devlet Birlikleri	186
aa. Devlet Toplulukları	186
(1) Konfederasyon	186
(2) Federasyon/Federal Devlet	186
B. Egemenliğin Kaynağına Göre Devlet Şekilleri	188
1. Monarşi	188
a. Monarkın Yetkilerinin Sınırlanmasına Göre Monarşi Türleri	188
aa. Mutlak Monarşi	188
bb. Meşruti (Anayasal-sınırlı) Monarşi	188
b. Monarkın Devletin Başına Geçiş Biçimine Göre Monarşi Türleri	188
aa. İrsi Monarşiler	188
bb. Seçimli Monarşiler	188
2. Cumhuriyet	188
SİYASİ PARTİLER	189
I. Genel Olarak	189
II. Siyasi Partilerin Türleri	189
A. Yapılarına Göre Siyasi Partiler	189
1. Kadro Partileri	189
2. Kitle (Yığın) Partileri:	189
B. İşlevlerine Göre Siyasal Partiler	189
1. Bireysel Temsil Partileri	190

2. Sosyal Bütünleşme Partileri.....	190
a. Demokratik Bütünleşme Partileri	190
b. Totaliter Bütünleşme Partileri	190
C. Disiplinli Olup Olmamlarına Göre Partiler	190
1. Serbest Partiler	190
2. Disiplinli Partiler	191
D. Türdeşlik Yönünden Siyasal Partiler	191
1. Türdeş Partiler	191
2. Türdeş Olmayan Partiler	191
III. Siyasal Parti Sistemleri	191
A. Tek Parti Sistemi	191
B. Çift Parti Sistemi:	191
C. Çok Partili Sistem.....	191
IV. Siyasal Partilerin Görevleri.....	192
A. Aracılık Görevi	192
B. Yönetme Görevi.....	192
C. İktidarı Eleştirme ve Denetleme.....	192
HÜKÜMET SİSTEMLERİ	193
I. Genel Olarak	193
II. Erkler (Kuvvetler) Birliği Sistemleri	193
A. Kuvvetlerin Yürütmede Birleşmesi	193
1. Mutlak Monarşi	193
2. Diktatörlük	193
a. Totaliter Diktatörlük	193
b. Otoriter Diktatörlük.....	194
B. Yasama Organında Birleşme	194
1. Genel Olarak	194
2. Uygulama Alanı	194
3. Temel Özellikleri	194
III. Kuvvetler Ayrılığı Sistemleri	194
A. Parlamenter Sistem.....	195
1. Genel Olarak.....	195
2. Uygulama Alanı	195
3. Temel Özellikleri	195
4. Rasyonelleştirilmiş Parlamenterizm	195
B. Başkanlık Sistemi	196
1. Genel Olarak	196
2. Uygulandığı Ülkeler	196
3. Temel Özellikleri	196

C. Yarı Başkanlık Sistemi	197
1. Genel Olarak	197
2. Uygulama Alanı	197
3. Temel Özellikleri	197

İKİNCİ KISIM İDARE HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM İDARE HUKUKUNA GİRİŞ

I. GENEL OLARAK İDARE.....	201
II. İDARE HUKUKUNUN ALANI.....	201
III. KAMU İDARELERİ (İDARE SÜJELERİ)	203
A. Yapısal (Organik) Anlamda İdare	203
B. Fonksiyonel (İşlevsel) Anlamda İdare	204
IV. İDARE İŞLEVİ	205
A. Genel olarak	205
B. İdare İşlevinin Ölçütleri	205
C. İdare İşlevinin Özellikleri	206
V. TÜRKİYE İDARESİNİN GÖREVLERİ.....	207

İKİNCİ BÖLÜM ANAYASA VE İDARE

I. HUKUK DEVLETİ İLKESİ.....	209
A. Mülk Devlet	210
B. Polis Devleti	210
C. Hazine Teorisi	210
D. Hukuk Devleti	211
II. LAİKLİK İLKESİ.....	211
III. MERKEZDEN ve YERİNDEN YÖNETİM İLKELERİ	211
A. Merkezi İdare (Devlet Tüzelkişiliği)	212
B. Yerinden Yönetimler (Diğer Kamu Tüzelkişileri)	212
1. Yerel Yerinden Yönetimler (Mahalli İdareler).....	213

2. Hizmet Yerinden Yönetimler (Kamu Kurumları)	213
C. Merkezden Yönetimin ve Yerinden Yönetimin Yarar ve Sakıncaları	214
D. Kamu İdareleri: Devlet Tüzelkişiliği ve Diğer Kamu Tüzelkişileri	214
1. Devlet Tüzelkişiliği (Merkezi İdare - Genel İdare - Genel Bütçeli Kamu İdareleri - Hazine)	214
2. Diğer Kamu Tüzelkişileri.....	216
a. Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler	217
b. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	218
c. Sosyal Güvenlik Kurumları	218
d. Mahalli İdareler.....	218
IV. KAMU TÜZELKİŞİLİĞİ.....	219
V. İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ.....	219
A. Hiyerarşi	219
1. Hiyerarşik Makamlar.....	220
2. Hiyerarşinin Kapsamı	220
3. Hiyerarşinin Niteliği	220
B. İdari Vesayet.....	221
1. Vesayet Makamları	221
2. Vesayet Yetkileri	221
C. Hiyerarşi ile İdari Vesayetin Karşılaştırılması	222
VI. İDAREYE VE İDARE HUKUKUNA İLİŞKİN TÜM ANAYASAL HÜKÜMLER.....	225
A. İdarenin Esasları	225
1. İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği	225
2. Yönetmelikler	225
3. Tüzükler	225
B. Yargı Yolu	225
C. İdarenin Kuruluşu	226
1. Merkezi idare.....	226
2. Mahalli idareler	226
D. Kamu Hizmeti Görevlileri Ve Devlet Memurları	227
1. Genel ilkeler.....	227
2. Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence	227
3. Kamu hizmetlerine girme hakkı ve mal bildirimi	228
4. Derneklerle ilgili hüküm	228
5. Memur sendikalarına ilişkin hüküm	228
6. Siyasi partilere üyeliğe ilişkin hüküm.....	229
E. Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşları	229
1. Yükseköğretim kurumları.....	229
2. Yükseköğretim üst kuruluşları	229

F. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Radyo ve Televizyon Kuruluşları ve Kamuyla İlişkili Haber Ajansları	230
G. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	230
H. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	230
I. Diyanet İşleri Başkanlığı.....	231
J. Kanunsuz Emir.....	231
K. Milli Savunma.....	231
1. Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı	231
2. Milli Güvenlik Kurulu	232
L. Olağanüstü Yönetim Usulleri	232
1. Olağanüstü haller	232
2. Sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hali	232
M. İdari Cezalar.....	233
N. Kamulaştırma	233
O. Devletleştirme ve Özelleştirme	233
P. Sayıştay.....	234
R. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi	234
S. Ekonomik Hükümler Planlama Piyasaların Denetimi, Tabii Servetlerin Aranması ve İşletilmesi, Ormanlar ve Orman Köylüsü, Kooperatifçilik, Tüketicilerin, Esnaf ve Sanatkârların Korunması.....	234

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HUKUK KAYNAKLARI VE İDARE

I. TÜZÜK.....	237
A. Tüzüğün unsurları.....	237
1. Yetki	237
2. Sebep.....	237
3. Konu	237
4. Amaç.....	238
5. Şekil ve Usul.....	238
B. Tüzüklerin Denetimi	239
II. YÖNETMELİK.....	239
A. Yönetmeliğin Unsurları.....	239
1. Yetki	239
2. Sebep.....	240
3. Konu	240
4. Amaç.....	241
5. Şekil ve Usul	241

B. Yönetmeliğin Denetimi.....	242
III. İDARENİN DİĞER DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ.....	242
IV. HUKUKUN GENEL İLKELERİ	243
V. YARGISAL İÇTİHAHLAR	243
VI. ÖĞRETİ (DOKTRİN).....	243
VII. ÖRF VE ADET (GELENEK) HUKUKU.....	243

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM İDARİ İŞLEMLER

I. TANIM.....	245
II. İDARİ İŞLEMLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ	246
A. İdari Makamlarca Yapılması.....	246
B. Tek Yanlılık	246
C. İcrailik.....	246
D. Hukuka Uygunluk Karinesinden Yararlanma.....	246
E. Yargısal Denetim.....	247
III. İDARİ İŞLEMLERİN TÜRLERİ.....	247
A. Tek Taraflı İşlem - İki Taraflı İşlem	248
B. Düzenleyici İşlem - Birel İşlem - Genel Karar	248
C. Şart (Durum) İşlem - Sübjektif (Öznel) İşlem	248
D. Basit İşlem – Kollektif İşlem - Karma İşlem.....	249
E. Yapıcı İşlem - Belirleyici İşlem.....	249
F. Yararlandırıcı İşlem – Yükümlendirici İşlem - Garanti Edici İşlem	250
G. Bağlı İşlem - Serbest İşlem.....	250
H. Zimni (Varsayılan) İşlemler	250
IV. İDARİ İŞLEMİN UNSURLARI	251
A. Yetki Unsuru	252
B. Şekil Kuralları.....	253
C. Yetki ve Şekil Kurallarına İlişkin Ortak Hükümler	254
1. Yetki ve imza devri.....	254
a. Yetki Devri.....	254
b. İmza Devri	255
c. Yetki devri ile imza devrinin karşılaştırılması	255
2. Yetki ve usulde paralellik ilkesi	256
3. Fiili (Görünüşte) memur	257
D. İdari İşlemin Sebep Unsuru	257
E. İdari İşlemin Konu Unsuru	258

F. İdari İşlemin Amaç Unsuru	259
V. İDARİ İŞLEMLERDEKİ SAKATLIKLARA UYGULANACAK YAPTIRIMLAR	259
A. Yokluk	259
B. Hükümsüz Kılma	260
1. İptal davası	260
2. Geri Alma	260
a. Genel Olarak	260
b. Geri Alma İşleminde Süre	261
c. Her Zaman Geri Alınabilecek İdari İşlemler	262
d. Geri Alma İşlemi ile Mahkemelerce Verilen İptal Kararlarının Karşılaştırılması	262
VI. İDARİ İŞLEMLERİN SONA ERMESİ	263

BEŞİNCİ BÖLÜM

İDARE VE SÖZLEŞMELERİ

I. İDARİ SÖZLEŞMELER	266
A. Genel Olarak	266
B. İdari Sözleşmelerin Ölçütleri	266
1. Sözleşmenin Taraflarından Biri İdaredir.	266
2. Sözleşmenin Konusu Bir Kamu Hizmetinin Yürütülmesi; Amacı Kamu Yararının Sağlanmasıdır.	267
3. Sözleşmeyle İdareye Üstün ve Ayrıcalıklı Yetkiler Verilmelidir.	268
C. İdari Sözleşmelerin Türleri	268
1. Mali İltizam Sözleşmeleri	268
2. Kamu Borçlanma (İstikraz) Sözleşmeleri	269
3. Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri	269
4. Yeraltı ve Yerüstü Servetlerin İşletilmesine İlişkin Sözleşmeler	269
5. Orman İşletme Sözleşmeleri	269
6. İdari Hizmet Sözleşmeleri	270
II. İDARENİN ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ (KAMU İHALELERİ)	270
A. Kamu İhale Kanununun Kapsamı	271
1. 4734 Sayılı Kanunun Kapsamına Dahil Olan İdareler	271
2. 4734 Sayılı Kanunun Kapsamı Dışında Olan İdareler ve İhale İşleri	272
B. Kamu İhalelerinin Temel İlkeleri	273
1. Ortak ilkeler	273
2. Yeni ilkeler	273
C. İhale ve Alım Usulleri	274
1. Açık ihale usulü	274

2. Belli istekliler arasında ihale usulü.....	274
3. Pazarlık usulü.....	274
4. Doğrudan temin usulü.....	274
5. Tasarım yarışmaları.....	275
D. İhale Süreci.....	275
1. Hazırlık Aşaması.....	275
2. İlan Aşaması.....	275
3. Tekliflerin Sunulması ve Değerlendirilmesi.....	276
4. İhale Kararının Alınması.....	276
5. Sözleşme Yapılması.....	277
E. Sözleşmelere Uygulanacak Hükümler: 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu.....	277
1. Sözleşmelerde Değişiklik Yapılması.....	277
2. Sözleşmelerin Devri.....	278
3. Sözleşmelerin Feshi.....	278
a. Yüklenicinin Sözleşmeyi Feshetmesi.....	278
b. İdarenin Sözleşmeyi Feshetmesi.....	278
F. Sözleşmelere İlişkin Uyuşmazlıkların Çözümü.....	279
1. Yargısal Çözüm.....	279
2. İdari Başvuru Yolları.....	279
G. İdareye Şikayet ve Kamu İhale Kurumuna İtirazen Şikayet Başvuruları.....	280

ALTINCI BÖLÜM İDARENİN YETKİLERİ

I. ÖRGÜTLENME YETKİSİ.....	283
II. RE'SEN İCRA YETKİSİ.....	284
A. İdari Cezalar.....	284
1. İdari Ceza Kavramı.....	284
2. 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanununda Durum.....	285
3. 5326 sayılı Kabahatler Kanununda Durum.....	285
4. Sonuç.....	289
5. İdari Cezaların Diğer Temel Özellikleri.....	289
B. Tahsil Yetkisi.....	290
1. Genel Olarak.....	290
2. Kamu Alacağı'nın Tahsili Usulü.....	291
3. Kamu Alacaklarının Korunması.....	293
a. Temel Korunma Hükümleri.....	293
b. Diğer Korunma Hükümleri.....	294

4. Kamu Alacaklarının Toplanması	295
III. İDARENİN MAL EDİNME YETKİSİ	295
A. Kamulaştırma	296
1. Yetki Unsuru	296
2. Şekil Unsuru.....	297
3. Sebep Unsuru	300
4. Konu Unsuru.....	300
5. Amaç Unsuru	301
B. Kamulaştırma İşlemine Karşı İptal Davası	301
C. Kamulaştırmada Nakden ve Peşin Ödeme	302
D. Kamulaştırma Yoluyla İrtifak Kurma Hakkı	302
E. Malikin Geri Alma Hakkı.....	303
F. Kamulaştırmaz El Atma (Dolayısıyla Kamulaştırma).....	303
G. İstimval	303
H. Geçici İşgal.....	304
I. Acele Kamulaştırma	304
J. Kamulaştırmadan Vazgeçme	304
K. Devletleştirme.....	304
L. Özelleştirme	305
1. Genel Olarak.....	305
2. Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Görevleri	306
3. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri	306
4. Kamu Hizmetlerinin Gördürülmesinin Özelleştirilmesi.....	307
5. Özelleştirme ve İhale Yöntemleri	307
a. Özelleştirme Yöntemleri	307
b. İhale Usulleri	308
6. Mahalli İdarelerde Özelleştirme Uygulamaları	309
7. Yargı yolu	309
IV. İMAR YETKİSİ ve YAPILAŞMA	309
A. İmar Kavramı	309
B. İmar Planı	309
1. Nazım İmar Planı	310
2. Uygulama İmar Planı	310
C. Planların Hazırlanması ve Onayı	310
1. Belediye ve Mücavir Alan İçindeki İmar Planı	311
2. Belediye Mücavir Alanı Dışındaki İmar Planı	312
3. İmara İlişkin Diğer Hususlar	312
4. İmar Konusunda Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Yetkisi	312
D. İmar Planlarında Özel Durumlar	313

1. Kamuya Ait Taşınmazların Durumu	313
2. İmar Planlarında Umumi Hizmetlere Ayrılan Yerler	313
3. Cephe Hattı.....	313
4. Özelleştirme Programındaki Kuruluşlara Ait Taşınmazların Durumu	313
5. İrtifak Hakları	313
6. İfraz (Ayrıştırma) ve Tevhid (Birleştirme)	314
E. Yapılaşma ve Yapı	314
1. Yapılaşma İzni (Ruhsat).....	314
2. Ruhsat Verilmesi Usulü.....	315
3. Ruhsat Süresi	315
4. Yapı Kullanma Ruhsatı (İzni)	315

YEDİNCİ BÖLÜM

KOLLUK FAALİYETLERİ

I. GENEL OLARAK	317
II. KAMU DÜZENİ KAVRAMI	317
A. Genel Olarak.....	317
B. Kamu Düzeninin Unsurları	317
1. Güvenlik	317
2. Dirlik ve Esenlik.....	318
3. Genel Sağlık	318
4. Genel Ahlak	318
III. KOLLUK TÜRLERİ	319
A. Adli kolluk	319
B. İdari Kolluk	319
C. Adli ve İdari Kolluk Arasındaki Farklar	320
IV. KOLLUK MAKAMLARI VE PERSONELİ	321
A. Genel İdari Kolluk Makamları ve Personeli.....	321
B. Özel İdari Kolluk Makamları	322
C. Hizmet Kollukları	322
V. KOLLUK USULLERİ VE İŞLEMLERİ.....	323
VI. KOLLUK YETKİLERİNİN ÇATIŞMASI ve YARIŞMASI.....	323
A. Genel Kolluk Makamları ile Özel Kolluk Makamlarının Yetkilerinin Çatışması ve Yarışması	323
B. Genel Kolluk Makamları Arasında Çatışma ve Yarışma.....	324
C. Özel Kolluk Makamları Arasında Çatışma ve Yarışma	324
VII. KOLLUK YETKİSİNİN SINIRLARI	324

A. Anayasal Sınırlar	324
B. Öteki Sınırlar.....	325
1. Amaç Bakımından	325
2. Sebep ve Konu Bakımından	325
3. Yer ve Zaman Bakımından	325

SEKİZİNCİ BÖLÜM KAMU HİZMETİ

I. KAMU HİZMETİ KAVRAMI	327
A. Organik Anlamda Kamu Hizmeti	327
B. Maddi Anlamda Kamu Hizmeti.....	327
C. Şekli Anlamda Kamu Hizmeti	328
II. KAMU HİZMETLERİNİN ÖZEL GİRİŞİMİN FAALİYETLERİNDEN FARKLARI	329
III. KAMU HİZMETİNİN İLKELERİ.....	329
IV. KAMU HİZMETİNİN TÜRLERİ.....	330
V. KAMU HİZMETİNİN GÖRÜLME USULLERİ	331
A. Emanet Usulü	331
B. Ruhsat (İzin) Usulü	331
C. Müşterek Emanet Usulü.....	332
D. İltizam Usulü.....	332
E. İmtiyaz Usulü	333
VI. KAMU HİZMETİ İMTİYAZ SÖZLEŞMELERİ	333
A. Genel Olarak.....	333
B. Kamu Hizmeti İmtiyazı Verme Yetkisi	333
C. Kamu Hizmeti İmtiyazı Verme Şekli.....	333
D. Kamu Hizmeti Alabilecek Olanlar	334
E. Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmelerinde Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	334
1. İmtiyaz Sahibinin Hak ve Yükümlülükleri	334
a. İmtiyaz Sahibinin Hakları	334
b. İmtiyaz Sahibinin Yükümlülükleri.....	334
2. İdarenin Hak ve Yükümlülükleri.....	335
a. İdarenin Hakları	335
b. İdarenin Yükümlülükleri.....	335
F. Sözleşmenin Mali Dengesi ve Yeni Koşullara Uydurulması.....	335
1. Fait du Prince Kuramı	335
2. Öngörülmezlik (Imprévision) Kuramı	335
G. İmtiyaz Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	336

1. Sürenin Dolması	336
2. Sürenin Dolmasından Önce İmtiyazın Sona Erme Nedenleri.....	336
H. İmtiyaz Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklar	337
1. Taraflar Arasında Çıkabilecek Uyuşmazlıklar	337
2. İmtiyaz Sahibi ile Çalıştırdığı Kişiler Arasındaki Uyuşmazlıklar	337
3. İmtiyaz Sahibi ile Hizmetten Yararlananlar Arasında Çıkan Uyuşmazlıklar	337
4. Üçüncü Kişilerce Açılacak Davalar	337
5. Tahkim Yolu	337
VII. YAP-İŞLET-DEVRET SÖZLEŞMELERİ	338
A. Genel Olarak.....	338
B. Yap-İşlet-Devret Usulüne Konu Olabilecek Yatırımlar.....	339
C. Yap-İşlet-Devret Modelinin İşleyiş Usulü	340
D. Yap-İşlet-Devret Modelinin Hukuksal Rejimi	340
VIII. YAP-İŞLET SÖZLEŞMELERİ	342
A. Genel Olarak.....	342
B. Yap-İşlet Modelinin İşleyiş Usulü.....	342
C. TEAŞ ve Üretim Şirketi Arasında İmzalanan Sözleşmenin Hükümleri	343
D. Yap-İşlet Usulünün İmtiyaz Usulünden Farkı	343

DOKUZUNCU BÖLÜM

KAMU MALLARI

I. GENEL OLARAK	345
II. KAMUSAL MALLARIN TÜRLERİ	346
A. Sahipsiz Mallar	346
B. Orta Malları	346
C. Hizmet Malları.....	346
III. KAMUSAL MALLARININ HUKUKSAL REJİMİ	347
A. Kamusal Mallar ile İdare Arasındaki Bağın Hukuksal Niteliği.....	347
B. Kamusal Mal Niteliğinin Kazanılması.....	347
C. Kamusal Malların Korunmasının Hukuksal Rejimi	348
1. Kamusal Mallar Devredilmez.....	348
2. Kamusal Mallar Kamulaştırılamaz.....	348
3. Kamusal Mallar Haczedilemez.....	348
4. Kamusal Mallar Zamanaşımıyla Kazanılamaz.....	349
5. Kamusal Mallar Üzerinde Sınırlı Aynı Haklar Tesis Edilemez.....	349
6. Kamusal Mallar Kiraya Verilebilir mi?	349

7. Kamusal Malların Tapuya Tescil Zorunluluğu Yoktur.	349
8. Kamusal Mallar Özel Olarak Korunur.	349
D. Kamusal Mallardan Yararlanmanın Hukuksal Rejimi	349
1. Genel ve Ortak Yararlanmalar	350
2. Özel Kullanımlar.....	350
IV. İDARENİN ÖZEL MALLARI.....	351
A. Genel Olarak	351
B. Özel Malların Hukuksal Rejimi.....	351

ONUNCU BÖLÜM

İDARENİN SORUMLULUĞU

I. GENEL OLARAK	353
II. ANAYASAL ÇERÇEVE.....	353
III. SORUMLULUK NEDENLERİ.....	353
A. Kusurlu Sorumluluk (Hizmet Kusuru)	354
1. Genel olarak	354
2. Özellikleri.....	354
3. Hizmet Kusurunun Kamu Görevlisinin Kusurundan Ayırt Edilmesi	354
a. Hizmet Kusuru-Görevsel Kusur Ayrımı.....	354
b. Hizmet Kusuru-Kişisel Kusur Ayrımı.....	355
aa. Genel Olarak.....	355
bb. Kişisel Kusur Sayılan Durumlar	357
(1) Kamu Görevlilerinin Suç Niteliği Taşıyan Eylemleri.....	357
(2) Kamu Görevlilerinin Kötü Niyetli Davranışları	357
(3) Yargı Kararlarına Uymama	357
(4) Ağır Kusur Hali	357
4. Hizmet Kusurunun Somut Görünümleri	358
a. Hizmetin Kötü İşlemesi	358
b. Hizmetin Geç İşlemesi	358
c. Hizmetin Hiç İşlememesi	359
5. Hizmet Kusuru ve Hukuka Aykırılık	361
6. Kusurun Yoğunluğu.....	361
7. Kusurun Kanıtlanması.....	361
B. Kusursuz Sorumluluk	361
1. Genel Olarak	361
2. Dayandığı İlkeler	361
a. Tehlike (Risk=Hasar) İlkesi	361

aa. İdarenin Tehlikeli Etkinlikleri ile Araç ve Gereçleri.....	362
bb. Mesleki Risk.....	363
cc. Sosyal Risk (Toplumsal Tehlike) İlkesi.....	363
b. Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik (Hakkaniyet-Nesafet İlkesi)	364
IV. İDARİ SORUMLULUĞUN KOŞULLARI	365
A. İdari Tutum ve Davranış	365
B. Zarar	365
1. Genel Olarak.....	365
2. İdarenin Sorumluluğunu Doğuran Zararın Özellikleri	365
C. Zarar ile Eylem Arasında Nedensellik Bağının Bulunması	367
V. İDARENİN SORUMLULUĞUNU KALDIRAN YA DA AZALTAN NEDENLER	368
A. Zorlayıcı Nedenler (Mücbir Sebepler)	368
B. Beklenmeyen Durumlar (Kaza).....	368
C. Zarar Görenin Kusuru	368
D. Üçüncü Kişinin Kusuru.....	368

ONBİRİNCİ BÖLÜM

KAMU GÖREVLİLERİ (DEVLET MEMURLARI)

I. GENEL OLARAK	369
A. Memurlar	371
B. Sözleşmeli Personel.....	371
C. Geçici Personel.....	371
D. İşçiler	372
II. DEVLET MEMURLUĞUNUN TEMEL İLKE VE KURALLARI.....	372
A. Memurluk Mesleği	372
B. Memur Kavramının Öğeleri.....	372
1. Kamu Kesiminde Sürekli Bir İşte Tam Zamanlı Çalışma.....	372
2. Kadro	372
3. Atama	373
4. İdari hiyerarşi.....	373
5. Aylık (Maaş)	373
6. Mesleki güvence.....	373
III. MEMURLARIN SINIFLANDIRILMASI	374
IV. MEMURLUĞA GİRİŞ	375
A. Devlet Memurluğuna Alınma Koşulları	375
1. Genel Koşullar	375
2. Özel Koşullar	376

B. Memur Gereksiniminin Saptanması ve Duyurulması	376
C. Memur Almada Sınav Yöntemi	376
D. Adaylık	376
E. Asli Memur Olarak Atanma	376
V. İSTİSNAİ MEMURİYET	377
A. İstisnai Memuriyet Nedir?	377
B. İstisnai Memuriyet Statüsünün Özellikleri	378
C. İstisnai Memuriyetler	378
VI. GÖREVE BAŞLAMA	379
VII. MEMURLARIN HUKUKSAL REJİMLERİ	379
A. Memurların Yükümlülükleri	379
1. Sadakat Yükümlülüğü	379
2. Tarafsızlık ve Devlete Bağlılık Yükümlülüğü	379
3. Davranış ve İşbirliği	379
4. Amir Olmanın Gereklere Yerine Getirme Yükümlülüğü	379
5. Hiyerarşik Üste Bağlılık ve İtaat Ödevi	380
6. Dikkat ve Özen Yükümlülüğü	380
7. Verdiği Zararları Giderme Yükümlülüğü	380
8. Mal Bildirimi	380
9. Resmi Belge, Araç ve Gereçlerin Yetki Verilen Mahaller Dışına Çıkarılmaması ve İadesi Yükümlülüğü	381
10. Hizmeti Şahsen ve Kesintisiz Olarak Görme Yükümlülüğü	381
11. İkamet Yükümlülüğü	381
B. Memurlara Getirilen Yasaklar	381
1. Başka Görev Alma Yasağı	381
2. Toplu Eylem ve Hareketlerde Bulunma Yasağı	382
3. Grev Yasağı	382
4. Ticaret ve Diğer Kazanç Getirici Faaliyetlerde Bulunma Yasağı	382
5. Hediye Alma, Menfaat Sağlama Yasağı	382
6. Denetimindeki Teşebbüsten Menfaat Sağlama Yasağı	383
7. Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı	383
8. Basına Bilgi veya Demeç Vermeme Yükümlülüğü	383
9. Siyasi Faaliyette Bulunma ve Siyasi Partilere Girme Yasağı	383
10. Ayrımcılık Yasağı	383
11. Bölücü ve Yıkıcı Faaliyetlerde Bulunma Yasağı	383
12. Ayrıldığı Kuruma Karşı Görev Alma Yasağı	383
13. Uyumlu Giyinme Yükümlülüğü	383
VIII. MEMURLARIN HAKLARI	384
A. Uygulamayı İsteme Hakkı	384

B. Güvence	384
1. İş Güvencesi.....	384
2. Kariyer Güvencesi	384
3. Üçüncü Kişilere Karşı Güvenceler	384
C. Hizmet Hakkı	384
D. Aylık Hakkı.....	385
E. Yolluk (Harcırah) Hakkı ve Diğer Sosyal Haklar	385
F. Emeklilik	385
G. Çekilme	385
H. Müracaat, Şikayet ve Dava Açma	386
I. Sendika Kurma	386
J. İzin Hakkı	387
1. Yıllık İzin	387
2. Sağlık İzni	387
3. Mazeret İzni.....	387
4. Hastalık ve Refakat İzni	388
5. Aylıksız İzin	389
K. Kovuşturma ve Yargılama	390
L. İsnat ve İftiralara Karşı Koruma	390
IX. KAMU GÖREVLİLERİ VE ETİK	390
A. Genel Olarak	390
B. Kamu Görevlileri Etik Kurulu	391
1. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Yasasının Kapsamına Giren Kurumlar ve Personel.....	391
2. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Yasası Kimler Hakkında Uygulanmaz?.....	391
3. Kurul Üyelerinin Seçimi	391
4. Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Görevleri	391
C. Kurula Başvuru Usulü ve Sistemin İşleyişi.....	392
1. Başvurular Nereye Yapılmalıdır?.....	392
2. Kimler Başvuru Hakkına Sahiptir?.....	392
3. Hangi Konularda Başvuru Yapılmaz?	392
4. Hangi Başvurular Değerlendirilmeye Alınmaz?	392
D. Kurul'da Yapılan İnceleme ve Araştırma	392
E. Kurul Kararlarının Yaptırımı	392
X. MEMURLARIN İLERLEMESİ	393
XI. MEMURLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	394
XII. DİSİPLİN SUÇ VE CEZALARI.....	395
A. Genel Olarak.....	395
B. Disiplin Cezalarının Niteliği.....	396

C. Disiplin Hukukunun Temel İlkeleri	396
1. Yasallık İlkesi	396
a. Tanım	396
b. Disiplin Hukukunda Yasallık İlkesi Geçerli midir?	396
2. Ölçülülük İlkesi.....	397
3. Savunmasız Ceza Olmaz İlkesi.....	397
4. Non Bis İn İdem İlkesi	398
5. Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi.....	398
6. Gizlilik İlkesi	398
7. Hakka Hak (Hak Arama Yollarının Gösterilmesi) İlkesi	398
8. Geçmişe Yürümezlik İlkesi	398
9. Kılık Değiştirmiş Disiplin Cezası Verme Yasası İlkesi.....	398
D. Disiplin Cezalarının Türleri.....	399
E. Disiplin Cezalarının Verilmesi	400
F. Disiplin Cezalarının Uygulanması	401
G. Disiplin Cezalarının Etkisi	401
H. Disiplin Cezalarına İtiraz	401
I. Disiplin Cezalarına Karşı Yargı Yolu	401
J. Disiplin Cezalarının Silinmesini İsteme	402
K. Disiplin Cezaları Geri Alınabilir mi?	402
L. Memuriyetten Ayrılanlar Hakkında Disiplin Cezası Verilebilir mi?	403
M. Disiplin Hukukuna Ceza Hukukunun Etkisi	403
1. Ceza Kovuşturmasının Disiplin Soruşturmasına Etkisi	403
2. Affın Disiplin Suçlarına Etkisi	404
3. Ertelenmiş Ceza Mahkumiyetinin Disiplin Soruşturmalarına Etkisi	404
N. Disiplin Cezalarında Özel Durumlar	404
1. Disiplin Cezalarında Tekerrür	404
2. Disiplin Cezalarında Zamanaşımı	405
3. Disiplin Cezasında Karar Süreleri	405
4. Disiplin Cezalarında İyi Hal ve İndirim	405
5. Disiplin Cezalarında Erteleme (Tecil)	406
6. Disiplin Cezalarında Şikayetten Vazgeçme	406
XIII. MEMUR STATÜSÜNDE KISINTI YAPAN DURUMLAR.....	406
A. Kadro Açığı	406
B. Görevden Uzaklaştırma	406
1. Genel Olarak.....	406
2. Görevden Uzaklaştırmaya Yetkili Makamlar	407
3. Görevden Uzaklaştırmanın Sonuçları	407
4. Görevden Uzaklaştırmanın Kalkması	407

XIV. MEMURLUĞUN SONA ERMESİ	408
XV. MEMURLARIN ve DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI.....	409
A. Genel Olarak.....	409
B. Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler	410
C. Ön İnceleme.....	410
D. Kararlara Karşı İtiraz	410
E. Hazırlık Soruşturmasını Yapacak Merciler ve Görevli ve Yetkili Mahkemeler	412

Üçüncü Kısım İDARİ TEŞKİLAT

Birinci Bölüm MERKEZİ İDARE

I. CUMHURBAŞKANLIĞI	415
II. BAKANLAR KURULU	417
III. BAŞBAKAN ve BAŞBAKANLIK	417
IV. BAKAN ve YETKİLERİ	417
V. BAKANLIK TEŞKİLATI.....	419
VI. BAĞLI, İLGİLİ ve İLİŞKİLİ KURULUŞ.....	419
VII. BAKANLIKLAR, BAKANLIK BAĞLI, İLGİLİ ve İLİŞKİLİ KURULUŞLARI.....	421
A. Başbakanlık	422
B. Bakanlık Kuruluşları.....	423
1. ADALET BAKANLIĞI.....	423
2. MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI.....	423
3. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI.....	423
4. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	424
5. MALİYE BAKANLIĞI.....	424
6. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	424
7. ÇEVRE, ORMAN ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	424
8. SAĞLIK BAKANLIĞI	425
9. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	425
10. GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI	425
11. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	426
12. BİLİM, SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI.....	426

13. GÜMRÜK ve TİCARET BAKANLIĞI	427
14. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	427
15. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	427
16. AİLE ve SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI	428
17. AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI	428
18. KALKINMA BAKANLIĞI	429
19. GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI	430
20. EKONOMİ BAKANLIĞI	430

İKİNCİ BÖLÜM

MERKEZE YARDIMCI KURULUŞLAR

I. DANIŞTAY	431
A. Danıştayın Konumu ve İdari Görevleri	431
B. Danıştay Kararlarının Türü ve Özellikleri	432
C. Danıştayın Örgütü	432
1. Danıştay Genel Kurulu	432
2. Başkanlık Kurulu	432
3. Yüksek Disiplin Kurulu	433
4. Disiplin Kurulu	433
5. Genel Sekreterlik	433
D. Danıştay Meslek Mensupları	433
II. SAYIŞTAY	433
A. Sayıştayın Konumu	434
B. Sayıştayın Görevleri	434
C. Sayıştay Denetiminin Kapsamı	435
D. Sayıştayın Denetim Alanı	435
E. 5018 Sayılı Kanuna Göre Bütçe Süreci ve Bu Süreçte Sayıştayın Rolü	437
F. Sayıştayın Örgütü	439
G. Sayıştay Mensupları	440
H. Sayıştayın Yargılama Görevi	440
1. Yargılama Usulü	440
2. İlamlar	440
3. Kanun yolları	440
a. Temyiz	441
b. Kararın Düzeltilmesi	441
c. Yargılamanın Yenilenmesi	441
III. MİLLİ GÜVENLİK KURULU	441

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MERKEZİ İDARENİN TAŞRA TEŞKİLATI

I. MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİNİN KURULUŞLARI	443
II. İL (GENEL) İDARESİ.....	443
A. Genel Olarak.....	443
B. İl Memurlarının Atanma Usulü.....	444
C. Valilerin Hukuki Durumları, Görev ve Yetkileri	444
D. İl İdare Kurulu.....	446
III. İLÇE İDARESİ.....	447
A. Genel Olarak.....	447
B. Kaymakamların Hukuki Durumları, Görev ve Yetkileri.....	447
C. İlçe İdare Kurulu	448
IV. BUCAK İDARESİ	449
A. Genel Olarak	449
B. Bucak Müdürünün Hukuki Durumu, Görev ve Yetkileri ile Atanma Usulü	449
C. Bucak Meclisleri ve Bucak Komisyonları.....	450
V. BÖLGESEL ÖRGÜTLER	450

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YERİNDEN YÖNETİMLER (MAHALLİ İDARELER)

I. İL ÖZEL İDARESİ.....	453
A. Tanım ve Kuruluş	453
B. İl Özel İdaresinin Görevleri	454
C. İl Özel İdaresinin Yetkileri ve İmtiyazları	455
D. İl Özel İdaresine Tanınan Muafiyetler.....	455
E. İl Özel İdaresinin Organları	456
1. İl Genel Meclisi	456
a. İl Genel Meclisinin Görev ve Yetkileri	456
b. Başkanlık Divanı ve Toplantıları	457
c. Meclis Kararlarının Kesinleşmesi ve Kararlar Üzerinde İdari Vesayet	458
d. İhtisas Komisyonları	459
e. Denetim Komisyonu	459
f. Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları ile Üyelerin Yükümlülükleri	460
g. Meclis Üyeliğinin Sona Ermesi ve Meclisin Feshi.....	460
2. İl Encümeni.....	461

a. İl Encümeninin Görev ve Yetkileri	461
b. Encümen Toplantısı.....	462
c. Encümen Kararları	462
3. Vali.....	462
F. Stratejik Plan ve Performans Planı	463
G. Yetki Devri	463
H. İhtilaf Halinde Temsil Detkisinin Devri.....	463
I. Görevden Uzaklaştırma	464
J. İl Özel İdaresi Teşkilatı	464
K. İl Özel İdaresinin Gelir ve Giderleri.....	465
L. İl Özel İdaresinin Bütçesi	465
M. İdari yaptırımlar.....	466
II. BELEDİYELER	467
A. Genel Olarak.....	467
B. Kuruluşu	467
C. Belediyenin Görev ve Yetkileri	470
D. Belediyenin Organları	473
1. Belediye Meclisi.....	473
a. Kuruluşu	473
b. Belediye Meclisinin Görevleri	474
c. Toplantıları	475
d. Meclis Kararlarının Kesinleşmesi ve Kararlar Üzerinde Vesayet Yetkileri	476
e. Meclisin Feshedilmesi.....	478
f. İhtisas Komisyonları, Başkan ve Üyelerin Yükümlülükleri ve Üyeliğin Sona Ermesi	478
g. Denetim Komisyonu	479
h. Meclisin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları	480
i. Belediyenin denetimi.....	480
2. Belediye Encümeni	481
a. Kuruluşu	481
b. Toplantısı.....	481
c. Görev ve Yetkileri	481
3. Belediye Başkanı.....	482
a. Seçimi ve Görevleri	482
b. Belediye Başkanlığından Düşme.....	484
c. Yetki Devri.....	485
d. Hizmetlerde Aksama	485
E. Belediyenin Örgütü, Personeli ve Denetimi	485
F. Belediyelerin Gelirleri, Giderleri ve Bütçesi.....	486

1. Gelirleri	486
2. Belediyenin Giderleri	486
3. Belediyenin Bütçesi	487
G. Kent Konseyi.....	488
III. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ.....	488
A. Kuruluşu	488
B. Görev ve Yetkileri	489
C. Büyükşehir Belediyesinin Organları.....	492
1. Büyükşehir Belediye Başkanı	492
2. Büyükşehir Belediye Meclisi	493
3. Büyükşehir Belediye Encümeni	495
D. Büyükşehir Belediyesinin Gelir ve Giderleri	495
1. Gelirleri.....	495
2. Giderleri.....	495
E. Büyükşehir Belediyesinin Bütçesi	495
IV. MAHALLE YÖNETİMİ	496
V. KÖY İDARELERİ	496
A. Genel Olarak.....	496
B. Görev ve Yetkileri	497
C. Köyün Organları.....	497
1. Köy Derneği	497
2. İhtiyar Meclisi	497
3. Muhtar.....	498
D. Köy Personeli.....	499
E. Köyün Bütçesi ve Gelirleri	500
VI. YEREL YÖNETİM KURULUŞLARI ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ (MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ).....	500
A. Genel Olarak.....	500
B. Birlik Türleri	501
VII. HİZMETSEL ÖRGÜTLER (KAMU KURUMLARI)	501
A. Ortak Özellikleri.....	502
B. Türleri	502
1. İdari Kamu Kurumları.....	502
2. İktisadi Kamu Kurumları	502
a. Kamu İktisadi Kuruluşları (KİK).....	502
b. İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT)	502
c. Müessese	503
d. Bağlı Ortaklık	503
e. İştirak	503

3.	Sosyal Kamu Kurumları	503
4.	Bilimsel ve Kültürel Kamu Kurumları	504
VIII.	KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞLARI	504
A.	Genel Olarak.....	504
B.	Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	506
IX.	BÖLGESEL KAMU KURUMLARI	510
A.	GAP Bölge Kalkınma İdaresi	510
B.	Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi.....	510
C.	Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi	510
X.	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (BAĞIMSIZ İDARİ OTORİTELER) (ÜST KURULLAR)	511
A.	Bağımsız İdari Otoritelerin Gelişimi.....	511
B.	Türkiye’de Bağımsız İdari Otoritelerin İşlevsel ve Yapısal Özellikleri	511
1.	Hiyerarşi ve Vesayet Denetimi Dışında Olmaları.....	511
2.	Özerk Olmaları ve Ayrı Bir Kamu Tüzelkişiliğine Tabi Olmaları.....	512
3.	Yargı Benzeri Kuruluşlar Olmaları	512
4.	Düzenleme Yapma Yetkilerinin Bulunması	512
5.	İlgili Kişi ve Kuruluşlardan Sağladıkları Gelirleri ve Kendi Özel Bütçelerinin Mevcut Olması	512
6.	Danışma İşlevlerinin Bulunması.....	512
7.	Yaptırım Uygulama Yetkilerine Sahip Olmaları	512
8.	Kararlarına Karşı Yargı Yolunun Açık Olması.....	512
9.	Sayıştay Denetimine ve Kamu İhale Kanununa Tabi Olmaları.....	513
C.	Türkiye’de Bağımsız İdari Otoriteler	513
1.	Rekabet Kurumu	513
2.	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	514
3.	Sermaye Piyasası Kurulu	515
4.	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu.....	515
5.	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	515
6.	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	516
7.	Kamu İhale Kurumu	516
8.	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu	517
XI.	KALKINMA AJANSLARI	518
A.	Genel Olarak.....	518
B.	Görev ve Yetkileri	519
C.	Ajanslar Üzerinde Denetim	520

Ek 1

İDARE HUKUKU - ÖZEL MEVZUAT

DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN	523
I. Amaç ve Kapsam.....	523
II. Dilekçe hakkı.....	523
III. Dilekçede Bulunması Zorunlu Şartlar.....	523
IV. İncelenemeyecek Dilekçeler	523
V. Dilekçenin İncelenmesi ve Sonucun Bildirilmesi.....	523
MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU	524
I. Amaç.....	524
II. Mal Bildiriminde Bulunacaklar.....	524
III. Hediye.....	524
IV. Haksız Mal Edinme.....	525
V. Mal Bildirimlerinin Konusu, Zamanı ve Yenilenmesi.....	525
VI. Bildirimlerin Verileceği Merciler	525
VII. Bildirimlerin Gizliliği.....	526
VIII. Ceza Hükümleri.....	526
IX. Soruşturma	527
X. Suçun İhbarı.....	527
XI. Soruşturma Usulü	528
XII. Bilgi Verme Zorunluluğu	528
XIII. Asker Kişilerin Soruşturması	528
XIV. Yönetmelik.....	528
BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	528
I. Amaç ve Kapsam.....	528
II. Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü	529
III. Bilgi Edinme Başvurusu.....	529
IV. Bilgi veya Belgeye Erişim Süreleri	529
V. Başvuruların Cevaplandırılması ve Başvurunun Reddine İtiraz Usulü.....	530
VI. Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu.....	530
VII. Bilgi Edinme Hakkının Sınırları	530
VIII. Ceza Hükümleri ve Diğer Hükümler	531
KABAHAHLER KANUNU	532
I. Amaç ve Kapsam.....	532

II. Tanım	533
III. Genel Kanun Niteliği	533
IV. Kanunilik İlkesi	533
V. Zaman Bakımından Uygulama	533
VI. Yer Bakımından Uygulama	533
VII. Kabahatten Dolayı Sorumluluğun Esasları	533
VIII. Sorumluluk	534
IX. Teşebbüs, İştirak ve İçtima	534
X. İdari Yaptırımlar, Yaptırım Türleri, Saklı Tutulan Hükümler	534
XI. Zamanaşımı	535
XII. Karar Verme Yetkisi ve Kanun Yolları	535
XIII. Başvurunun İncelenmesi	536
XIV. İtiraz Yolu	536
XV. Vazgeçme ve Kabul	537
XVI. Çeşitli Kabahatler	537
JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU	540
I. Tanım	540
II. Bağlılık	540
III. Konuş ve Kuruluş	540
IV. Jandarmanın Genel Olarak Görevleri (md.7)	540
V. Jandarmanın Görev ve Sorumluluk Alanı	541
VI. İlişkiler, Çalışma ve İşbirliği Esasları	541
VII. Personel, Kaynakları ve Uygulanacak Mevzuat	541
VIII. Jandarma Subay, Astsubay ve Uzman Jandarmanın Atanma ve Yer Değiştirme Esasları	541
IX. Bütçe	541
ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUN	542
I. Amaç ve Kapsam	542
II. Özel Güvenlik İzni	543
III. Özel Güvenlik Komisyonu	543
IV. Özel Güvenlik Şirketleri	543
V. Özel Güvenlik Görevlileri	543
VI. Silah Bulundurma ve Taşıma Yetkisi	544
VII. Özel Güvenlik Eğitimi	544
VIII. Tazminat	544
IX. Yasaklar, Ceza Hükümleri ve İdari Para Cezası Gerektiren Durumlar	544

X. Özel Güvenlik Mali Sorumluluk Sigortası	545
XI. Denetim	545
XII. Ceza Uygulaması	545
XIII. Yürürlükten Kaldırma	545
KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU	545
I. Kapsam ve Tanımlar	545
II. Devlet Malı Niteliği	546
III. Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları	546
IV. Araştırma, Sondaj ve Kazı İzni	546
V. Define Arama	547
VI. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile Koruma Bölge Kurulları	547
VII. Kararlara Uyma Zorunluluğu	547
TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN	548
I. Amaç	548
II. Türkiye Futbol Federasyonunun (TFF) Görevleri	548
III. TFF Teşkilatı	548
IV. Tahkim Kurulu	549
V. Denetleme Kurulu	549
VI. Dış Denetim	549
VII. Genel Kurul Kararlarının İptali	549
2011 YILINDA BAŞTA 643 SAYILI KHK VE DİĞER KHK'LAR İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER...	549